

121
nullus: q̄ talis relatio ē rationis

2^a q̄. relatio signi formalis ad ḡiam, ē realis. relatio autē
signi materialis ad eandem ḡiam, ē rationis. q̄ i^o pars, quia relatio
concausa efficiens, uel reo eā possit sic relationalis: id relatio si-
gni, potius ad ḡiam, uel reo concausa efficiens, que conuenit in
sē intelligit; comparatē nullus cum quo conuenit ad produendum
entiam; uel reo eā formalis, ut conuenit in ipso concausa, com-
paratione eiusdem nullus, quem in ipso: q̄ ē relationalis. q̄ de indi-
a. pars, quia relatio signi materialis ad potentiam, ē relatio cogi-
ti: id eīs reo cogniti; ē relatio rationis, quia quādoq̄ remose in nō
cognoscitūe, ipsius signi: q̄ ē.

Proq̄bis ē, uerum eīs cā nalis sic signum suū q̄is, et e
conuerso, eīs effis sic signum sua cā: q̄ q̄is, s̄ loquamur de eā,
et effis per se q̄, quia eīs cā naturalis hec uim ducendi in cogiti^o
effis, et eīs effis habet uim ducendi in cogitionem eā: q̄ ē.
Dicit si loquamur de eā ut effis per se, ut excludat eīs cā, et effis
generationis: hec in nō sunt segra ad inuicem; quia n̄ hēnt ad inuicem
um naturalem, et in eam hūditūem, que in eam d̄ regat ab
uno, ad aliud.

Proq̄bis ē, uerum eīs relatio signi ad signicūm, sic relatio cā
uel effis. Negatiue. Quis cur, oppositum dicit. q̄ quia aliq̄
reporatū relatio signi, sine relatione cā, uel effis, ut p̄e in uino
simile, comparatione alterius. q̄ n̄ eīs relatio signi ē relatio cā
uel effis.

Proq̄bis ē, uerum uice uersa eīs relatio effis ad eam, et

ca ad effectum sic relatio signi ad affirmatiue probat, quia nu-
quam negari relatio ca, uel effectus sine relatione signi. q' n' e' uer-
regemus cum relationem ca, uel effectus te relationem signi

Conj' quia sufficit una tm relatio, ut gentillam ca
respiciat episcopi, tanquam effectum, et tanquam signum
(quod similit' intellige de episcopi ad eam). q' n' e' uer multiplicati,
et conio d' n' e' relationem ca, et episcopi conuocare cum relatione
signi ad signatum.

ca domus m' p' h' p' h'

Questio secunda

Articulus primus, et 2o

De diuisione signorum diuino

Omissis singulorum signorum definitionibus, quas explicauimus
lib. I. In q. 8. et 9. traminanda sunt hic tria diu-
nes: quar' prima ita habet; signa diuisionis adaequata in
naturalia, et ex instanti. q' quia e' signum, aut habet uim
significandi ex se, et absq' in se, aut n' ex se, et absq' in se, et ex
aliis uim in se. si e' naturale, si e' ex instanti, et nul-
lum aliud d' ad signum, quod n' comprehendat in his m' b' n' q'
prima signorum diuio in naturalia, et ex instanti, e' adaequata.

Sunt tria aliqua argumenta conon' diuisionem gradatam
quia signa sunt ex instanti diuino. q' nullum d' ad signum nat'

et consequenter procedens dicitur n' necesse habet. probo s'ns. quia oia
 signa h'nt ee ex voluntate divina: q' oia signantur ex p'one clariss.
 atque adeo ex divino in p'rauto. Nam res inde habent signare p'ntee ha-
 bere ee: si q' ex divina voluntate habent ee, ex eadem habent signare.
 Ex. 9. s'ns. Ad eius p'rohem dicit s'ns: q' p'endo oia signa h'nt ee ex
 voluntate d'no p'cedente, n' ee voluntate divina imponente: qd
 n' requiret, ut ducerent habere ee, et signare ex in p'rauto divino.

Quia oia signa naturalia n' habent ee, ad signare ad divina vo-
 luntate imponentes (ee n' illa impo' p'rationes, et n' ee operati):
 sequitur multa ee signa, quae n' sine ee in p'rauto. Aliam solutione
 agere curis, ad hoc argum, sed e' aliqua naturalium difficultis.

2° nullum d'at signum ex in p'rauto: q' d'no supponit ab-
 sum. q' s'ns, quia si daretur, aliquod, ee in, uos, h'nt. sed h'nt n'
 ee q' oia. Probo s'nt: quia eodem mo se habet post in p'rautionem,
 atque se habebat antea (sequidem in p'rauto, e' actus voluntatis ex-
 transecus, qui n' permanet in uoce, nec illam aliquo mo uariat):
 atque antea in p'rautionem n' erat signum ex in p'rauto: q' nec pos-
 set erit. Nam Idem, manens idem, semper facit idem. Ex. 9.
 s'ns. Ad eius p'rohem 9. s'nt, et ad p'rautionem illius d'it Mai-
 ap'endo illam uocem eodem mo se habere q' h'nt, et in p'rauto qd
 in p'rautionem, atque antea, n' habere se in eodem mo ex transecus,
 et moraliter. Nam q'is impo' sit aliquid ex transecus, censet ee
 manere moralit' in ipsa uoce, r'oe notitiae, quam de ipsa uocis in-
 p'rautione retine mus. Quae notia ad ipsius uocis p'rautionem solt
 in nobis ex i'ari. unde, q'is illa uos post in p'rauto maneat eadem q' h'nt;

manet in

manet ei diversa motu; proindeque n̄ e mirum si c̄e di-
uersum effim.

3. eadem res pot̄ e signum naturale, et c̄e indet̄er.

q̄ m̄bra diuisionis n̄ opponunt̄. s̄is p̄e in tride, quae e signu
naturale pluuia paulo post̄ p̄uata; et c̄e indet̄er, n̄ d̄l̄u-
uis, quod e diuina impositione signae nunquam futurum:
q̄ c̄e. Et ad s̄is eandem non nat̄r sumquam pot̄ e signum nat̄e,
et c̄e insit̄er, ut probat̄ e s̄plum. s̄is. n̄ opponunt̄ a n̄ p̄e, c̄e ad
s̄e c̄is dico membra diuisionis n̄ ēe opp̄e nat̄r, s̄a formalit̄er. quia s̄e temp̄e
p̄tis n̄ signi ēe insit̄er, quae ēe in p̄e ēe diuina a pat̄e n̄e signi nat̄e,
quae ēe uis nat̄e, et̄e in ēe c̄e ad signandum. licet̄ aliqui n̄e uis
s̄e formalis in eadem subiecto: in ip̄a re. reponat̄ s̄is.

eadem res nat̄r
s̄u p̄ta

Alia arḡ contra i diuioe.

Idea artificis e signum arte facti, quod reuenerat. et̄e n̄e nat̄e,
neque ēe insit̄er: q̄ diuio n̄ ēe adaequat̄. q̄ Min, quia imprimis n̄ ēe
insit̄er, cum nat̄r illud reuenerat, tanquam uera et̄e naturalis ima-
ginit̄us. Deinde n̄e naturalis; quod ita quia ēe uolunt̄e diuina
artificis p̄e, quod ita b̄ita illud reuenerat. q̄ c̄e. c̄e p̄e quia
signum, quod Deus posuit in Caimo, ne ab aliquo occideret̄, e-
rat uerum signum. et̄e n̄e nat̄e, neque ēe insit̄er. q̄ c̄e.
q̄ Min, quia imprimis n̄e rationale. nam aliqui n̄e rat̄er im-
peneret̄ a Deo ad signandum. Deinde n̄e rat̄er, uisitat̄er: na
aliqui n̄e signaret̄ a pud om̄es om̄es. proindeque p̄e Caimus
contra Dei uolunt̄am ab aliquo occid̄. q̄ c̄e.

Et ad argum̄entum d̄i Min. ad eius p̄e d̄i: 2. p̄e

Antes

Antis. Nam illa idcirco pendet quidem a voluntate divina pro-
 ducente, seu concourente aliquo modo ad illius productionem; non
 uero a voluntate diuina impo[n]ente (& arripens), quod n[on] impie-
 rebat[ur] ut diceret[ur] ex illius instructio[n]e signare. Ad conpr. N. M. M.
 Ad eius probat[i]o[n]em, illud signum Caii, fuisse signum natura-
 le. erat. n[on] enim quidam qui nauis uidentes ad miseratio-
 nem omnes commouebat, et coram a Caii occasione deiebat.
 qui tremor n[on] fuit a Deo impositus ad signandam Caii mise-
 riam, sed t[ame]n demerit[us] imp[er]is eius i[n] se t[ame]n.

8. signa, q[uod] Angeli in se colligunt sunt uera signa. et
 tri[um] neque sunt natia, neque ex instituto. q[uod] otte. R. N. Min.
 Nam uel Angeli loquunt[ur] per conu[er]sus in e[is] e[st] probabilius
 uel aliquos natus est t[er]renus. si grimum, talia signa sunt na-
 turalia. si 2. uel tales natus habere uim signandi, uel se
 uel imp[er]io Angelorum. si 3. erunt signa naturalia. si 2. erunt
 instructio[n]e, et coram nullum daci signum, quod in e[is] signoru[m]
 diuine n[on] comprehendat[ur].

Articulus tertius.

Dependitur 2. signoru[m] diuino.

2. signorum diuino ita habet: signa diuinitatis adaequate in
 fortia, et instralia. q[uod] 1. quia o[mn]e signum aut e[st] medium cogni-
 tionis cognicium, aut n[on] cognicium. si grimum, e[st] instrale, si
 2. e[st] formale, et nullum aliud datur signum, quod in his m[od]is
 n[on] comprehendat[ur]. q[uod] 2. signorum e[st] adaequata.

Sunt in cono[ra] illam aliqua arg[um]e[n]ta. i. nullum daci s[ig]n[um].

signum formale: q^o predicta diuina n^o recte habet, quia si aliquid
 daretur, tunc v^o, sp^os imp^ore p^o: sed hoc n^o sunt: q^o tunc q^o Min.
 quia signum formale dicitur esse ipsum in prando p^oam, fa-
 cere obiectum illi g^orasens, sed sp^os q^ois imp^ore in illud, n^o fa-
 ciunt obiectum illi g^orasens, q^o n^o in illis habere in se multas
 sp^os, quia actu aliquid cognoscit: q^o n^o sunt signa formalia
 Consp^o quia si sp^os esse signa formalia, fore et eo, quod concurre
 sp^os cum in illis ad producendum conitum: sed hoc p^orio e^o in illis
 fore signum p^ote, si quidem concurrat e^o ad producendum conitum.
 neque hoc n^o e^o d^om: & neque illud.

Et ad argu^o d^om: ad eius probationem n^o Min. ead^o illis
 probationem d^o, signum formale dicitur facere p^ote obiectum p^orens p^ote,
 et acce, ut faciente conitum: ut saltem h^oat, et sp^os, ut sp^os imp^ore.
 ad conp^o d^o, sp^os et eo e^o signa formalia, quia concurrunt cum in illis
 sp^os, tanquam media cognitionis n^o cognita, habendo se et p^ote ob-
 iecti, cuius vicem supplere. In illis aut^o q^ois e^o in sp^os, n^o e^o in sig-
 num formale, quia n^o e^o medium cognitionis, habens se et p^ote ob-
 iecti. Quod similit^o d^om e^o de h^oibus obiectum rem.

Si sp^os intelligit^o esse signa p^ote, esse similitudines
 obiecti, et representantia illius: sed n^o sunt representantia q^o tunc g^obo
 Min. quia u^o similitudo n^o d^o nisi in interd^o, quia conitum uniuoc^o
 unig^o, in quo dicitur similitudo: sed sp^os cum sine acc^ontia, n^o conitum
 uniuoc^o cum obiecto, quod se p^o e^o suba: q^o n^o sunt h^o similitu-
 dines illius. Et e^o n^o Min. ad eius probationem n^o Max.

neque.

171
neque n. ois similitudo requiritur etiam in re: id. sufficit etiam per
mihiem, et ex gressione obiecti, qualis e. similitudo, que reperit
tur in sp. et obiecto. *Ex. 2. d. 1.* et n. conego, quod. sp. s.
n. tene regreuetur, ad huc p. r. ne signa. portia, quia ad huc
meda. cognacionis n. cognita, h. n. n. se et parte obiecti, quod
sub. e. de. f. h. h. e. b. and. r. o. i. m.

3. si aliquid d. a. re. c. signum. formale, et. c. i. o. i. e. u. s. et.
con. i. e. u. s. n. e. signum. formale: q. e. t. e. e. g. r. e. b. o. Min. quia. e. a. g. d.
grius. cognoscit, quam. ducat. in. cogni. e. i. o. n. e. m. r. e. i. signi. c. a. t. e.,
n. e. s. signum. port. s. e. t. con. i. e. u. s. cognoscit. prius, quam. ducat.
in. cogni. e. i. o. n. e. m. r. e. i. signi. c. a. t. e. q. n. e. signum. port. *Ex. n. Min.*
s. d. c. i. u. s. g. r. e. b. o. e. m. e. M. a. i. e. t. e. d. e. b. t. Min. a. p. r. e. n. d. o. con. i. e. u. m. co.
g. n. o. s. c. i. t. p. r. i. u. s. u. t. i. q. u. o. i. e. t. e. q. u. i. d. h. s. i. c. cognoscit. se. i. p. s. o. s. i. u. e.
g. e. r. a. t. i. o. n. e. m. q. u. a. m. o. d. u. c. i. t. n. e. cognoscit. u. t. i. q. u. o. i. e. t. e.
s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. q. u. o. d. t. r. e. q. u. i. r. e. b. a. t. u. t. n. e. a. i. e. s. e. q. u. i. t. u. m. p. o. r. t. e.

Alia argum. signor. d. u. i. s. i. o. n. e.

4. Idem g. e. e. c. signum. formale, et. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e: q. m. e. m. b. r. a. d. i.
u. i. s. i. o. n. i. s. n. s. u. n. t. o. p. p. i. a: A. n. s. p. r. i. n. con. i. e. u. m. S. o. l. i. s. q. u. i. A. s. t. r. o. l. o. g. o.
g. e. r. u. l. l. u. m. i. n. t. i. e. s. o. l. e. m. cognoscenti e. signum. formale. A. n. g.
a. t. e. a. q. u. o. cognoscit, e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e: quia. cognit. u. s. d. u. c. i. t. u. l. l. u. m.
i. n. cogni. e. i. o. n. e. S. o. l. i. s. q. d. o. l. e. m. g. e. r. e. e. signum. formale. et. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e.
c. o. n. s. i. t. q. u. i. a. sp. s. o. b. i. e. c. t. a. q. u. a. e. i. n. o. c. u. l. o. e. signum
formale. signum. e. e. i. a. s. t. e. m. sp. s. o. b. i. e. c. t. a. u. m. u. l. l. a. q. u. a. e. i. n. o. c. u. l. o. e. d. e. i. n. d. e.
e. e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e. q. d. g. e. r. i. g. i. t. u. s. q. u. a. n. o. s. d. u. c. a. t. i. n. a. r. g. n. i. e. e. o. b. i. e. c. t. i. q. d. e. signum
e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e.

R. ad argum. eandem rem mali. unquam posse esse signum per
 male, et instrumentale. n. solum congruere. diversorum intuitum, ut pro-
 bat exemplum de comae solis. n. astrologi et angeli. sed et n. eadem in
 intellectu reflexe cognoscens, ut si. n. vero loquitur per alium comam reflexe
 cognoscit illum quoniam. n. si prima in sumptam. unde et dicitur
 hanc signorum dicitur n. per in membra mali, sed prima luce oppio. nam
 qus in eo casu comas sic unus in, habet et diversus, formaliter, singulas
 gellat signum. pot. et instabile. Quia formaliter cum n. distinguat o'g
 huiusmodi ad rem signatam, que semper eadem, distinguunt et per
 huiusmodi cognita, et n. cognita, quam dicitur ad formam. quod scilicet, uel
 res formales dicitur in se oppio, sed dicitur ad contentum. Min. dicitur
 in in speculo videmus spem obiecti. sed signum obiectum per semetipsum
 speculo ad oculos reflexam. Ut in libris de. n. late dicitur. sunt
 egi tam spes, qua est in aere, quod illa, que est in speculo, signa solia.

S. comae medio est signum formale n. uocis, cuius est imago. de
 unde et est et instabile, a quo adeo instabile, n. comas uel. et n. per
 lum signatam. q. eadem res pot. est signum pot. et instabile, et comae di-
 versio n. in membra oppio. Ex. i. e. Mai. et Min. et dicit. comae. Ave-
 rendo nullum est inciens quod comae medio est signum formale,
 et instrumentale n. diversorum signatorum, cum et n. eiusdem signa-
 ti. gae aliquod signum est formale et instabile, ut gaulo ante dicitur mo-
 de comae solis. Ex. 2. A. Mai. a serendo comae medium n. est signum
 et instabile, n. comas uel. et n. gae est quia comae medio, neque
 que impositus ad signandum, neque generis a nobis. Quae
 conditiones, acce saltem illarum aliqua requiritur ad signandum

2. insitiam. *Alia arg^o conon eandē signorū diuisioe.*

6. cētia Ang^o cognita ab ipso Ang^o ducit illum in cognitionem dei. et cō-
sequenter ē signum. et ut neque ē pōnab^o, cum grūs cogroscaō ab
Ang^o, quam illum ducat in cognitionē, neque ē insitiale, quia
signum insitiale deē cognosci per diuersam cognitionem ab ea, per
quam cognoscit signatum. Ang^o per eandem cognitionem cog-
noscat suam cēciam, et Deum. q^o eius cētia nō est illi signum insitu-
mentale. Deū q^o est eū. Min^o. Ad eius probationem dico cētia
Ang^o ē illi signum insitiale Deū, quamuis tam ipsa cētia, quam Deū
per eandem cognitionem cognoscit. Nam ad cēciam signi insitialis
requirit^o, ut priorit^o vis cognitum ducat in cognitionem alterius, qd
aut id fiat per diuersas cognitiones, ut conangie in herbis: uel per unam
mō, ut contingit in Ang^o, per cuius ē. q^o 2. (et pōt se melius) Dis.
Mac^o a serendo illam ē. si Ang^o cognoscat signū et signatum, et suam ef-
ficientiam, et Deum per diuersas cognitiones. Dicit autē si uerūque per unam
mō cognoscat. Nam signum insitiale est deū et illud, quod grūs cogri-
tum per unam cognitionem ducit nos in aliam cognitionem alterius
rei. neque hęc ē diuina intelli deī proportionatē de cētia diuina que
cognoscit a Beatis, illis que ducit in cognitionem creatur. Nam q^o 2.
soluōnem pōnēdem, dñi ē, illam ē signum insitiale, grūs ipsa,
quam creatur per eandem cognitionem a Beatis attingunt. Et q^o 2.
soluōnem, dñi ē, cēciam diuina, nō ē signum creatur, sic beatorū
uisionem beatificam cognoscentium. (sigde^o per eandem capite^o
sunt cum creatur attingi.

7. Phasma rei singularis ē signum rei in illis, cum que, sunt

cum

cum spe intelligi cūm ad cognoscendam ipsam rem singularem :
 et si neque e' formale, cum si sit consignatum in ipso intellu, sed in
 phasia, neque e' insitiale, cum si cognoscat, quam ducat in cogniti-
 onem. q' d'atū signum, quod nec sit formale, nec insitiale. confir-
 matione cognitio e' signum : et si si e' formale, cum si sit p'rium, aut
 sitis. q' d'atū signum : neque insitiale, cum si percipiatur : q' d'atū
 ad argum, illud phasma rei singularis, et signum p'rie, rei
 intellu, quia s. hec e' e' d'atū signi formalis, qua consistit in hoc q' d'
 sit medium cognitionis si cognitum, h'ent se ex p'e obiecti : q' d'atū
 aut sit, uel si sit cognitum in ipso intellu, generans e' ad confir-
 mationem p'rie sumi d'atū. unomū, pro actione productiva
 contenti. Alē, pro ipso contenti producto. i. mū, dico si e' signum, et
 contenti si e' p'rie, nec insitiale. 2. autē nō dico e' signum p'rie, ut
 iam sepe dictum est.

... d' phasma fumi e' signum ignis : et si neque e' in quā
 inbre mentale, quia n' percipiatur : neque formale, quia n' consig-
 natū in intellu. q' d'atū sequit, q' d'atū si e' formale, nec insitiale
 confir. speciatim q' d'atū si sit signum formale rei ignis, q' d'atū e'
 imago ignis ignis. q' d'atū. 2. n. Min. Dico nō illud phasma
 fumi si sit consignatum in intellu, si e' d'atū signum formale rei
 ignis, quia e' medium cognitionis si cognitū h'ent se ex p'rie ob-
 jecti. Nōcet nō intellu ad cognoscendum ignem. sed confir-
 matione e' illud phasma fumi si e' i' mētam imaginem ignis.
 spe si mētam : et contenti si e' illius signum i' mētam, sed mētam.

Quartio tertia.

Articulus 19, et 20.

Uoces sunt signa coniecturae.

Hac e' pars prima suppositis Arist. de qua fecimus mentionem
in cap. i. de signis, et e' quam ex parte querunt tres opiniones. i.
negativa. 2. affirmativa, quae a seors uoces n' signare res, sed tñ
coniectas. At tñ s'nt n' glacent eorumque p'ntia inferius soluen-
ti.

Itaq' uocab, quomodo sequimur, asserentiam uoces signare
uocantur, q' nempe tam res, quam illas coniectas uelamos.
p' e' expho, ad quod ueritas in locis hoc dicitur. i. uoc, quia
uoces illud signant, in cuius cognitionem nos ducunt per se,
sed per se nos ducunt in cognitionem rei signatae, et coniectas h'nt
loquuntis, ut cogitatio p'et: q' uoces n' s'nt signant res, sed et coniectas.
Consp' quia uoces signant illa oia, ad qua signanda, p'orunt
impe: s'nt fuerunt impostae ad signandas res et illas coniectas,
q' uocantur signant. Nam h'nt impostae uoces, n' s'nt uoc res
signant, sed e' ut mentis suae coniectas declararent, sed n'
solum uerum e' in uocibus, quae signant res ueras, sed et de il-
lis, quae signant res fictas, ut p'et in hoc uoc (Chimera) q' d'
n' solum signat coniectam, sed et rem fictam p'mittit uocem.

Argumenta contra s'ntia s'ntia.

Dicitur e' s'nt uoces signant coniectas, sequent' e' tres uoces e'
falsas, sed hoc e' falsum, q' att' p'ntia quia quilibet uoc p'o-
nit in uoc p'osuo signata: q' h'nt p'ntia (georus e' alius) idem uoc
libit, ac coniectas p'et, e' coniectas albi: sed hoc nullus dicit: q'

nec illud. S^o N. Mac ad eius probationem dist. Anis, q^o per e^os
 quamlibet uocem poni in orac^o pro suo signato doctrinali: n^ol
 pro suo signato n^o doctrinali; neque e^o inco^orens, q^o una uoc^o,
 qua plura signat, pro suo signato, n^o pro alio. Deinde N.
 cont^o. Sic e^o, quia haec uoc^o georis q^o proportionate intellige
 de uoce ualbus) n^o signat doctrinaliter con^o georis, s^o
 ipsum georis; et ideo e^o signu^o doctrinale n^o georis; n^o u^o u^o con^o
 ipsius georis. Jam u^o signum doctrinale e^o illud, quo uariur
 in sermone in doctrinis, ac scientiis tradendis. Diuidi^o e^o
 in tria m^ota^o tanquam aliqd analogum, nempe in con^o,
 uoces, et scripta.

2°: si uoces signarent con^o et res, sequereti^o
 omnes uoces e^o analogas. s^o hoc n^o e^o d^om q^o o^o p^o Mac
 quia ideo uoc^o (humor) e^o analogu^o ad homine^o ueni^o, et ad eius
 imagine^o p^oictam, quia uoc^o uoc^o uoc^o signat: q^o si quilibet uoc^o
 signat rem, et con^o, seu imagine^o me^o n^otem, erit analogu^o
 ut uoc^o uoc^o S^o N. Mac ad eius probationem dicit n^o ideo uocem
 h^o e^o analogam ad h^oem uoc^o uoc^o, et p^oictu^o uoc^o, quia uoc^o uoc^o
 signat quicquid m^o. s^o quia uoc^o uoc^o signat doctrinaliter;
 Atq^o cum quilibet uoc^o n^o signet doctrinaliter rem, et con^o,
 s^o h^oem rem, n^o e^o q^o e^o uocem, seu analogam n^o uoc^o
 que.

3°: dant^o aliqua uoces, q^o n^o signant con^o uoc^o q^o uoc^o
 di^o absolu^o e^o uoc^o signare con^o s^o p^o Anis, quia p^oictus, et

alia

421
alia aues proferunt uoces: et tñ n̄ formant conuētiōē ul̄t; quos
possunt significare: q̄ dant̄ uoces, quae n̄ signant̄ conuētiōē
ul̄t. Consp̄. 6. quia dormientes eē proferunt aliquas uoces:
et tñ saepe n̄ gr̄ant̄ ul̄t conuētiōē: q̄ uocē. Consp̄. 2. quia illi,
qui mentiunt̄, proferunt uoces affirmando, uel negando
aliquid: s̄c̄ illa n̄ signant̄ conuētiōē: q̄ uocē. q̄ s̄c̄ illa; quia men-
tiri ē contra mentem ire: q̄ uocēs prolatae ab illis, q̄ mentiūt̄,
n̄ signant̄ conuētiōē, q̄ sunt in mente, s̄c̄ potius signant̄ oppositū
illius, q̄d̄ habet̄ in mente.

Et ad aliqd̄ n̄ dari uocē prolatae more humano, q̄ n̄
signant̄ conuētiōē ul̄t: dari autē aliquas, n̄ prolatae more
humano, quae n̄ signant̄ conuētiōē ul̄t. Tamē illa uoces dicit̄
proferri humanum more, q̄ proferunt̄ deliberatē, et cum
intentione manifestant̄ a ligd̄; quae uocē hōis uulgo
hauriūt̄. Ille autē proferunt̄ in more humano, q̄ n̄ de-
liberatē, neque cum gradica intentione proferunt̄: ut
uocem suam uoces aduēt̄, ac dormientium. Unde eē so-
luta manet̄ t̄ confirmatio. Ad. 2. n̄. Min. ad eius probati-
onem. e. totum. Nam q̄is ille, q̄ mentiūt̄, n̄ signat̄ conuētiōē,
quos habet̄ in mente signat̄ tñ illos, quos habere debuerat;
q̄d̄ autē illis de p̄ca n̄ habeat, per accidens ē ad uocem signi-

Utrum in uoce dei una,
an duplex agatur et; imo.
Dicitur uoces signare conuētiōē, et res: nunc debeat.

uocis id officiat, per unam, an per duas significationes. In qua
 re e' triplex sententia: una a personis dari in uoce, una in imposi-
 tionem, seu significationem ad rem, et ad concium. Sed hae sententiae
 non glacent; quiaque tenenda e' ueritas, quod aserit dari in uo-
 ce duas significationes, quarum una tendit immitte ad rem concium:
 alia immitte ad rem, si, quia tot dantur significationes in uoce, et rem et
 concium, quae impositae in dicta reperiri uidentur: sed reperiri uidentur duas impositae
 quod esse: si enim quia impositae sunt accus uoluntatis et personae uoce ad
 alios significationes: sed duo daci praeuincit accus uoluntatis, et imponen-
 dum uocem: nempe unus, qui hinc imposituerunt uocem ad de-
 clarandum suos concium: et aliter, quo imposituerunt eandem ad
 significationes res concium: quia minus ualere dicitur significationes dicitur quidem
 ueritas impositiones: sed uocis significationes rem, et concium minus ualere dicitur
 significationes significationes rem dicitur, concium autem non dicitur: quod si haec de-
 ueritas impositae.

Argumenta contra ueritas praecedentem.

Dices si e' per Aristotelem: uocis prius significationes concium, quam rem: sententiam enim
 habet significationem rem, quae immitte triplex ad concium, rem uocis et ad
 rem: quia una significationes sufficit in uoce, et concium non dicitur, quod habet duas
 et uocis significationes concium, quatenus e' significationes illius uocis: nec quod
 nec illa significationes uocis, quod tendit ad rem concium, quod dicitur ulterius ad
 rem: quia una omnia significationes sufficit in uoce, ad concium, et ad rem. ad
 primum dicitur, per Aristotelem: uocem significationes prius concium prius uocis et concium.

n' aut prioritate executionis nam prioritate executionis, prius signatur;
 ut ex prioritate gaudi; quia n' audimus uocem, statim intelligimus rem: de-
 inde id, si uellemus, cognoscimus de coniectura loquentis. Deinde in
 coniectura in se, quem intendit arguit. Nam si uelle in illam signatur,
 quod tendit ad coniecturam, tendere et ad rem, n' est uerum negotium ad ipsam rem, ut
 dicimus, et nunc et dicemus ad rem. C. Anis, et u' coniectura. n' u' quia
 ubi datur duplex impositio, ut conuenit in uoce, nec datur duplex
 signatio, quia aliquando una illarum gerat in se coniecturam, et me-
 diante illo gerat de rem.

3. quod aliquid res quae plures res subordinatas, sufficit unica
 hudo ad illos, uoce in que res sp'ci, et in diuersis, et in gen. res ac-
 tus, et obiecti. sed uerum respicit plures res subordinatas, remige coniecturam,
 et rem. si unica in sufficit illi signatio ad utrumque. Sy. i. Ma-
 a ueram, quia in subordinata respiciunt eodem modo: ut conuenit in
 ex plis in arg. allatis, sed uerum respicit rem, et coniecturam diuerso modo.
 rem uerum (quod) et doctrinam, coniecturam autem uerum, quod, et n' doctrinam.
 Sy. 2. Ma. et ueram, quia in seruitur oio subordinata: n' aut, quia
 n' sunt subordinata oio, ut conuenit in coniectura, et re, comparatione
 uocis cum n' uerum lib. potuerit ab huiusmodi duas impores accipere,
 ut reu' accipit ad illos duas res in se aduocatos, seque illos n'
 spe oio subordinatos.

Et rogabis in quo sit dicantur uoces signare in tantibus
 coniecturis. Sy. idem ualere, ac dicere, uocem perca n' ser-
 uitudinem, quia tendit ad coniecturam, tendere et uerum ad rem.

Fig. 2. idem ualere, ac dicere conicum esse conditionem
inquisitam ut uos imponat, ut signet. Neg. n. uos
pōt signare amplius, quam signat conicus imponens.

Articulus quartus.

Verū scripta sint signa uocū.

Haec 2. pars i. supposita uerba. ē quam rogari potest a
licet quare. sitis illis, quas de uoce resoluiamus.

Dico q. 1. scripta signant uoces, et res. q. q. signant uoces;
quia ille, qui legit latine uoces, nec intelligit, q. tū conico
uocis. q. illa scriptura uoces signabat. q. d. id ē signet res,
q. in eo, q. ualem scripturam intelligit, et n. solum frāt co-
togram uocis, s. d. ē rei signat.

Dico 2. scripta signant uocem, et rem per diuersas
significationes. q. q. q. duo ita se habent, ut unū pōt re-
geri sine alio. signū ē, q. d. distinguant in se, ac adeo
q. sine diuersa. s. d. scriptura pōt signare, quin signet rem.
q. signū ē, q. d. tales signōes sunt diuersae in se. q. Min. q.
haec scriptura. Q. d. signat uocem. Q. d. et n. n. signat
ulterius rem aliquam. q. scriptura pōt signare uocem, quin
signet conico rem. et conico scriptura n. signat uocem et rem per
uam, s. d. per diuersas signōes. Notabit et illos duas signo-
es, que dant in scripto q. uocem et rem, n. ē ambas in
illo perse, et quasi in conico, s. d. unū ē perse, n. d. p.
illam q. ē ad uocem, aliam ē (n. d. p. illa) q. ē ad rem. ē ē
illo, rōe aliter, et quasi per accens, nempe rōe uocis, qui

371
per se imposta quae magis dabitur ex sequenti conclusione.
Dico 3°. scripta significant rem, per eandem impositionem, seu
significationem, qua uox significat eandem rem, quia hoc si imponere
nunc per se scripta ad significandas res, sed per actionem et uocem
uocem (nam corpus, quod aliqua uox imponitur ad significandam
rem aliquam, censetur esse per eandem impositionem impositum
quasi eius scriptura ad significandam eandem rem). Quod dicitur
in scriptis per rem diuersa significatio ab illa, qua est in uoce. Quia
impositio per se eadem, et quasi intrinsece est in uoce, quia illi
directe imposita est in scriptura autem uocis, et quasi extrinsece,
et coniectura uera est in re et uox a se scripta significare
rem per eandem impositionem, seu significationem, quia uox significat
eandem rem.

Ex dictis colliges, quod supra diximus dari uia significationem
doctrinalium (nempe coniecturas, uoces, et scriptura) in figuris
matricibus acceptis, non in formalibus acceptis. Nam si loquamur
de signis doctrinalibus, formalibus acceptis pro significationibus
est dari duo tantum, scilicet diuersa dantur significationes doctrinales, nempe
significatio naturalis, quae est in coniecturis, et significatio extrinseca, quae
per se est in uocibus, per actionem autem, et in scriptis.

Quaestio quarta

Articulus 1°.

Uerba coniecturae sunt uerba quaedam res.

Haec e' pars 2^a sup' hanc. An'is, de qua fecimus mentionem in
cap. de signis. Item e' de agere re conatus e' eodem a quod
omnes, ac dicere conatus e' signa nat'ia, seu repraesentare
idem ubiunque, gonoratio: q' quia conatus sunt e' in
gines suor. Obiactio. Imago naturalis ubiunque gonoratio
semper e' eadem. i. repraesentat suam e' in. q' conatus ubiun-
que gonoratio, semper repraesentat e' in, ac cond' sunt e' idem
apud omnes.

Deus v' e' dand' a liqui conatus q' n' sunt imagi-
nes suor. Obiactio. q' saltem in e' in e' idem a quod
omnes. q' quia conatus alicuius negationis, aut rel'is
v'is sunt veri conatus: et t' n' sunt imago nes: f'cti.
q' Min. quia id, q' n' hoc e' reale, n' pot' illud a se
tribuere: sed negio et realio: v'is n' sunt e' in, et rea-
lis imago: q' n' pot' ne tribuere e' in reale. 2^a Idea seu
conatus p'ncipalis alicuius are facti faciendi n' e' verus
conatus: et t' n' e' imago ipsius are facti: q' n' o'is conatus e'
imago: q' n' Min: quia si e' in imago are facti, producere-
tur a billo. sed n' non produci' a billo, imo potius illud
produci' q' n' e' illius imago.

Ad primum. n. n'is. Ad eius probationem. n. Min. et
ad probationem illius dic, illud, q' n' si hoc e' reale, non pot'
illud a se tribuere ingre e' in, q' n' n' ingre e' in, et q' n' n'is.

seu pot'is

60
seu formalis: & in sece. in quo gñe cō negatio, et relatio rōis gōitū
producere ueram sui imaginem et conici? Ad 2^{am} n. Min. Ad eius
probem dic, idem, seu coniciū practicum a iōcti faciendi produci
ab ipso a iōcti cō anæquam cōiat. in gñe cō specificant, seu gōitū
est in sece: nō cō in gñe cō efficiētis: nam in gñe cō efficiētis
gōitū ipsum a negatiuū produciōi ab idea, seu coniciū practico.

Articulus 2.

Verba uocassunt eadem apud omnes.

Haec est 2ª pars 2^{ae} suppositio. In qua a penult. uocis (ad. ubi intellige
de serpens) nō cō eadem apud omnes. i. nō hēre natūm eūm seg
nandi; et cōbī nō cō supra natū, sed ex instāctō. q. q. quia uocēs
nō habent uim segnandi ex se, sed ex in gñe hūmānū: sōm
gōitū nō ē segnē eadem, ut gōitū. q. nec segnāō, et cōbī uocēs
nō sunt eadem apud omnes.

Quod dicitur in generaliter sermo est huius naturae: sō gōitū ē natū
nō segnāō et instāctō: q. sermo, seu uocēs nō segnānt ex instāctō
tu, sed naturaliter: conici: quia nō cōditōe & nōctis uocēs segnānt
tes naturaliter: q. a priori illas debuit hūmānibus concedere:
aliōquin nō maiorē, sed nouerā q. illos se cōideret. s. q. ad
argumentum sermonem, scilicet quod absolute loquendo cō
hōmīni naturalē; nō cō loqui certis q. uocibus a deō dātis
uocibus: Nam deō dātis hās p. uocēs ad loquendū,
ad loquendū pendet ex hūmāno arbitrio, et in gñe, sicut

absolute

absolue loquendo nate e homini uesci: uesci aut hoc, uel illo
cibo deitate, si e illi naturale, scdes inaturo.

Ad congru. n. cont. dicitur quia qris nati concessio hic est
uoces signantes nati; concessio in illis aliqua magis proprie
um, nempe uocem, qua in ante poine in finitas geneuo
ces inuenire, et pro le bico inuenire in quo scio, si qrisque ene
rum maioris amorem q illos nati exentauit.

De uoces, qg. qris hominum parentees in dse loquendi ge
orunt, si signantur ex in dicitur: q signantur naturaliter. q p
so dicimus esse. q. qris, quia uel signantur ex in dicitur. A
dame, uel Eue, uel uocis q. ad nullu horu dicit q. q. uoc.
q. n. qris: ad eius qris dicitur. Nam qris illa uoces n. q.
na uerunt ex in dicitur. adame, aut Eue, aut uocis q. signa
bantur ex in dicitur. q. qris qris parentibus in quibus qis
re qris nantes qris uoces et illas signos; atque hoc signis, uedi
candi signis ex in dicitur.

Uox quaquam imposita e ad signandum, eent e sig
natiua q ubique signat; atque adeo e eadem a quid omnes. qris
uictu uerum. cont. qie, quia dicitur rei ubique ponati, semper
e eadem: q si nos eent signat, signat ubique. q. i. ad qris.
uocem quaquam imposita e ad signandu, si simaio redupli
catur e quatenus imposita e e signatiuam: si si sum
ti absolute, et si reduplicatiue; in quo si nos loquimur, qris di
cimus uoces si e agtem a quid omnes. q. i. c. qris; et Dist
con: asperrando uocem illam signare ubique, atque adeo a quid

omnes